

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 5 juli 1887, kl. 12 midd.

Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 5, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående helgonskyldens utgörande i Lunds stift och Halland.

I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 106) har herr O. Andersson i Lyckorna under förmenande, att en jämförelse mellan §§ 4, 5 och 7 i kongl. förordningen angående allmänt ordnande af klockarnes löneinkomster den 2 november 1883 skulle utvisa:

att den skatt, som i Lunds stift och Halland utgår under namn af helgonskyld, antingen ingår bland klockares löneförmåner eller — i församlingar, hvilkas klockare enligt vidtagen lönereglering icke vidare komma att åtnjuta helgonskyld — skall användas till uppehållande i öfrigt af kyrkotjenstens eller till folkundervisningens behof;

att, när skatten ingår bland klockares löneförmåner, den skall omsättas att utgå i penningar, hvilka skola sammanskjutas efter de grunder, som för kommunalutskylders utgörande i allmänhet äro stadgade; men

att, när skatten skall användas på det andra sättet, intet finnes stadgadt om huru den skall utgöras; hemställt:

att Riksdagen ville besluta att hos Kongl. Maj:t göra underdånig anhållan, att helgonskylden inom Lunds stift och Halland finge uttaxe-

ras af församlingarnas medlemmar efter de grunder, som för kommunalutskylders utgörande i allmänhet äro stadgade, äfven när helgonskylden skall användas till kyrkotjenstens eller till folkundervisningens behof.

Den tolkning af kongl. förordningen den 2 november 1883, hvarifrån motionären vid framställande af sitt förslag utgått, har synts Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 1, till hvars behandling motionen blifvit hänvisad, icke vara riktig. Detta utskott yttrar derom:

»Förordningen stadgar väl i § 7, att helgonskylden skall omsättas och utgå i penningar, enligt medeltalet af medelmarkegångsprisen för åren 1874—1883, men den föreskrifver icke, att helgonskylden skall på annat sätt fördelas mellan de skattskyldige, än som af ålder egt rum. Då stadgandet angående helgonskylden är ett undantag från den i § 5 angifna regeln för klockarnes aflöning, kan denna allmänna regel, enligt utskottets förmenande, icke gälla i afseende på helgonskylden, så mycket mindre, som en sådan åsigt icke vinner något stöd af det utskottsbetänkande eller den diskussion inom Riksdagen, som föregick beslutet om lagens antagande i nu gällande form. Det synes dessutom vara uppenbart, att en tillämpning af förordningen på det sätt, som motionären åsyftar, är liktydigt med helgonskyldens upphäfvande, och att, om detta varit Riksdagens mening, stadgandet i § 7 varit alldeles utan ändamål.

Då den uppfattning, som ligger till grund för motionärens yrkande, således, enligt utskottets förmenande, saknar stöd i den åberopade förordningen, kan utskottet icke tillstyrka bifall till motionärens förslag i den form, hvari det blifvit framställt.»

Då emellertid af motionärens framställning tydligt framginge, att han åsyftat, att helgonskyld, för så vidt den icke utgöres till presterskapet, skulle helt och hållet upphöra att utgå, vare sig att den användes till klockares aflöning eller för kyrkotjenstens eller folkundervisningens behof, och att medel för dessa ändamål hädanefter måtte uteslutande anskaffas genom uttaxering inom församlingarne efter de grunder, som i allmänhet för kommunalutskylder vore stadgade, så har nämnda utskott ansett sig ega anledning att behandla frågan i denna vidsträcktare omfattning, och efter förklaring af sin åsigt, att helgonskylden numera, sedan nya grunder för de kommunala och kyrkliga behofvens tillgodoseende blifvit stadgade och i alla öfriga delar af landet utan inskränkning tillämpade, icke vidare kunde anses behöflig och utan skada för vare sig kyrkan eller skolan kunde upphöra, äfvensom att helgonskylden vore en beskattningsform, som icke öfverens-

stämde med de grundsatser, hvilka numera vunnit allmänt erkännande, och därför måste anses obillig och orättvis, hemställt, att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t ville taga under öfvervägande, huru vida icke den inom Lunds stift och Halland utgående helgonskyld må kunna helt och hållet upphöra att utgå.

Första Kammarens första tillfälliga utskott, till hvilket, sedan Andra Kammaren bifallit sitt utskotts förslag, ärendet blifvit remitteradt, delar nämnda utskotts åsigt derom att motionärens tolkning af kongl. förordningen den 2 november 1883 vore oriktig, men anser icke den utredning, som vid denna riksdag kunnat åt frågan lemnas, tillfyllestgörande att föranleda Riksdagens bifall till den föreslagna och af Andra Kammaren beslutade skrifvelsen.

Det återstår därför för utskottet endast att hemställa,

att Första Kammaren icke måtte biträda Andra Kammarens beslut.

Stockholm den 5 juli 1887.

På utskottets vägnar:

C. FR. WÆRN.
